

HỢP TÁC PHÁT TRIỂN GIỮA TỈNH ĐIỆN BIÊN VIỆT NAM VỚI TỈNH VÂN NAM, TRUNG QUỐC

HOÀNG VĂN NHÂN
UBND tỉnh Điện Biên

1. Khái quát về tỉnh Điện Biên

Điện Biên là tỉnh miền núi, biên giới; có diện tích tự nhiên rộng 9.562,9 km²; địa hình chia cắt, có nhiều sông, suối, là vùng đầu nguồn của sông Đà, sông Mã và sông Mê Công. Đây còn là tỉnh duy nhất của Việt Nam có đường biên giới với 2 quốc gia (trong đó: tiếp giáp với Lào dài 360 km, Trung Quốc dài 38,5 km). Trên tuyến biên giới Việt - Lào có 3 cặp cửa khẩu bao gồm: cửa khẩu Quốc tế Tây Trang (Điện Biên) – Pang Hốc (Phoong Sa Ly), cửa khẩu chính Huổi Puốc (Điện Biên) – Na Son (Luông Pha Băng), cửa khẩu phụ Si Pha Phìn (Điện Biên) - Huổi Lả (Phoong Sa Ly); trên tuyến biên giới Việt - Trung, có lối mở A Pa Chải (Điện Biên) – Long Phú (Vân Nam). Hiện nay tỉnh đang đầu tư xây dựng các hạng mục công trình và hoàn tất các thủ tục để đề nghị Chính phủ cho thành lập cửa khẩu chính.

Điện Biên nằm cách thủ đô Hà Nội 500 km theo đường bộ, có cảng Hàng không Điện Biên Phủ đi Hà Nội; là đầu

mối giao thông quan trọng nối khu vực các tỉnh Tây Bắc - Việt Nam với các tỉnh Bắc Lào và tỉnh Vân Nam Trung Quốc.

Tỉnh có 9 đơn vị hành chính gồm: 01 thành phố, 1 thị xã và 7 huyện với 112 xã, phường, thị trấn. Dân số khoảng 50 vạn người, gồm 21 dân tộc, trong đó: Dân tộc Thái 40,4%, dân tộc Mông 28,8%, dân tộc Kinh 19,7%, còn lại là các dân tộc thiểu số khác.

Tỉnh Điện Biên có quần thể di tích chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, có nhiều danh lam, thắng cảnh và bản sắc văn hóa độc đáo của 21 dân tộc; có tiềm năng về phát triển sản xuất lâm nghiệp, nông nghiệp, cây công nghiệp và chăn nuôi gia súc; có tài nguyên khoáng sản như: than đá, sắt, chì, kẽm, nhôm..., có tiềm năng phát triển thủy điện và công nghiệp khai khoáng, có du lịch lịch sử và tiềm năng du lịch văn hóa và sinh thái. Với những tiềm năng lợi thế đó, tỉnh Điện Biên trở thành khu vực giao thương giữa một số vùng kinh tế, văn

hóa phía Bắc Việt Nam, với tỉnh Vân Nam Trung Quốc và các tỉnh Bắc Lào, rất thuận lợi cho khai thác phát triển hợp tác kinh tế thương mại, du lịch... giữa các bên.

2. Hợp tác giữa Điện Biên và Vân Nam

Tỉnh Điện Biên và tỉnh Vân Nam có chung đường biên giới dài 38,5 km thuộc huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên - Việt Nam và huyện Giang Thành, tỉnh Vân Nam - Trung Quốc; thời gian qua công tác quản lý biên giới, giữ gìn an ninh trật tự, bảo vệ tài nguyên, môi trường ở khu vực biên giới giữa hai bên được duy trì thường xuyên, chặt chẽ nhất là công tác kiểm tra, kiểm soát, phòng chống tội phạm, ngăn chặn và xử lý các hành vi vi phạm Hiệp định, quy chế; công tác phối hợp giải quyết các vướng mắc, phát sinh trên khu vực biên giới hai nước Việt - Trung được chú trọng và tăng cường không ngừng. Việc cấp, quản lý và sử dụng giấy tờ qua lại biên giới của các lực lượng quản lý biên giới và nhân dân khu vực biên giới hai bên như: Giấy thông hành biên giới, Chứng minh thư biên giới đã được thực hiện nghiêm túc đúng quy định, tạo điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế xã hội, ổn định và nâng cao đời sống của nhân dân biên giới, thúc đẩy hợp tác trên các lĩnh vực giữa bên.

Về quan hệ hữu nghị thường xuyên

Thời gian qua, tỉnh Điện Biên và tỉnh Vân Nam đã cử các Đoàn đại biểu các cấp, các ngành của hai bên qua lại thăm hữu nghị nhằm tăng cường hiểu biết lẫn

nhau, học tập trao đổi kinh nghiệm trên một số lĩnh vực; tạo điều kiện cho doanh nghiệp, nhà đầu tư tìm kiếm thị trường, tìm kiếm cơ hội đầu tư và bạn hàng... Tháng 4-2009 Đoàn đại biểu Đảng, chính quyền thành phố Phổ Nhĩ sang thăm hữu nghị, hội đàm với tỉnh Điện Biên; Đoàn đại biểu thành phố Điện Biên Phủ tỉnh Điện Biên sang thăm hữu nghị và hội đàm định kỳ với huyện Kim Bình tỉnh Vân Nam Trung Quốc vào tháng 7-2009...; Đoàn đại biểu chính quyền tỉnh Điện Biên sang thăm và tham dự Phiên họp lần thứ 2 Nhóm công tác liên hợp giữa 4 tỉnh biên giới phía Bắc Việt Nam với tỉnh Vân Nam - Trung Quốc, tổ chức tại thành phố Mông Tự, tỉnh Vân Nam vào tháng 8-2009 và tham dự ngày thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Trung Quốc vào tháng 01-2010 tại Vân Nam - Trung Quốc. Trong quá trình hội đàm bàn bạc hai bên đã cùng nhất trí cao việc đẩy nhanh tiến độ xây dựng cơ sở hạ tầng xã hội khu vực lối mở A Pa Chải - Long Phú; trước mắt giao 2 huyện Mường Nhé (Điện Biên) và Giang Thành (Vân Nam) xây dựng quy hoạch chợ phiên ở mỗi bên, tạo điều kiện thuận lợi cho cư dân biên giới 2 bên qua lại thăm thân, trao đổi hàng hóa. Hai bên đều nhất trí khẩn trương hoàn thành xây dựng tuyến đường từ thành phố Điện Biên Phủ đến A Pa Chải, từ huyện Giang Thành đến Long Phú.

Về xây dựng cửa khẩu

Hai năm qua, tỉnh Điện Biên đã tích cực xây dựng tuyến đường ra lối mở A Pa

Chải, đảm bảo việc thông tuyến cho phép xe ô tô có thể lưu thông đi lại. Hội đàm thống nhất với thành phố Phố Nhĩ và tiến hành đấu nối thành công đường giao thông ra lối mở A Pa Chải – Long Phú vào tháng 12-2008; tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân hai bên biên giới qua lại thăm thân và trao đổi hàng hóa thúc đẩy phát triển biên mậu. Việc đấu nối thành công tuyến đường đã tăng cường, thúc đẩy hơn nữa quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa tỉnh Điện Biên với thành phố Phố Nhĩ, tỉnh Vân Nam, là tiền đề để mỗi bên tích cực xây dựng cơ sở hạ tầng khu vực lối mở, tiến tới nâng cấp thành cửa khẩu chính A Pa Chải – Long Phú.

Về hợp tác trên một số lĩnh vực khác

Các ngành như: Nông nghiệp, công nghiệp, y tế, giáo dục, và một số doanh nghiệp, nhà đầu tư của hai bên đã cử các đoàn qua lại thăm quan, khảo sát, tìm hiểu thị trường, đối tác hợp tác đầu tư trên các lĩnh vực như: Khảo sát thăm dò khai thác khoáng sản chì, kẽm; giống ngô, lúa; tham gia Hội chợ của các bên, giới thiệu, tiêu thụ hàng hóa; khai thác tiềm năng du lịch... Đặc biệt, trong năm 2009 tỉnh Điện Biên đã giao cho các ngành chức năng của tỉnh trực tiếp liên hệ, hội đàm bàn bạc với các trường đại học, các ngành chức năng của tỉnh Vân Nam để hợp tác trên lĩnh vực giáo dục và đào tạo đại học, trên đại học, theo đó hàng năm tỉnh Điện Biên dành một khoản kinh phí để cử cán bộ, học sinh trong tỉnh sang học đại học, nghiên cứu

sinh tại các trường đại học của tỉnh Vân Nam - Trung Quốc.

Trên đây là những kết quả hợp tác giữa tỉnh Điện Biên và tỉnh Vân Nam đã phấn đấu đạt được thời gian qua. Tuy nhiên, những kết quả đó còn chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế và cơ hội mà 2 tỉnh hiện có. Vì vậy trong thời gian tới để khai thác tốt tiềm năng lợi thế của địa phương, tỉnh Điện Biên khẳng định sẽ tiếp tục tạo mọi điều kiện thuận lợi hơn nữa, nhằm tăng cường và thúc đẩy quan hệ hợp tác, hữu nghị với các tỉnh của Trung Quốc, nhất là với tỉnh Vân Nam theo định hướng lãnh đạo hai Đảng, hai Nhà nước đã xác định.

3. Kiến nghị với Chính phủ và các Bộ Ngành Trung ương Việt Nam:

Để đạt được mục tiêu trên, tỉnh Điện Biên xin kiến nghị một số nội dung như sau:

Tăng cường đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng kỹ thuật cho tỉnh Điện Biên, nhất là giao thông vận tải, khai thông và nâng cấp tuyến đường từ Điện Biên Phủ đến lối mở A Pa Chải - Long Phú.

Cho phép tỉnh Điện Biên chuẩn bị các thủ tục theo quy định và mở cửa khẩu A Pa Chải với tiêu chuẩn là cửa khẩu chính, đồng thời đề nghị được đầu tư đồng bộ khai thông cửa khẩu A Pa Chải bằng nguồn vốn hỗ trợ của ngân sách Trung ương; lập đề án xây dựng khu kinh tế cửa khẩu A Pa Chải trình các cấp thẩm quyền phê duyệt.

Liên hệ với phía Vân Nam, tạo điều kiện thuận lợi cho việc trao đổi các đoàn

đại biểu các cấp, các ngành của hai tỉnh gặp gỡ hội đàm tăng cường quan hệ hữu nghị thường xuyên và hợp tác kinh tế.

Cập nhật, cung cấp thông tin kịp thời về tình hình phát triển kinh tế đối ngoại của các địa phương; tuyên truyền giới thiệu các nhà đầu tư, doanh nghiệp nước ngoài nhất là các doanh nghiệp của tỉnh Vân Nam tới tỉnh Điện Biên khảo sát thị trường tìm kiếm cơ hội và đầu tư, liên doanh, liên kết với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Điện Biên.

4. Kiến nghị đối với hai tỉnh Điện Biên - Việt Nam và Vân Nam - Trung Quốc

Tăng cường hơn nữa quan hệ hữu nghị thường xuyên và hợp tác kinh tế trên các lĩnh vực; đẩy mạnh và hỗ trợ cho các doanh nghiệp của hai tỉnh tiến hành hợp tác đầu tư bằng chính sách có ưu tiên, ưu đãi trên cơ sở pháp luật quy định, tạo điều kiện thuận lợi cho các dự án đầu tư có cơ hội phát triển, kinh doanh có hiệu quả.

Thiết lập chế độ liên hệ gặp gỡ hội đàm thường xuyên, định kỳ; tăng cường trao đổi các Đoàn đại biểu các cấp, các ngành, các doanh nghiệp giữa hai bên.

Tăng cường hợp tác trong việc giữ vững an ninh chính trị, ổn định, an toàn xã hội trên khu vực biên giới; tích cực tuyên truyền giáo dục nhân dân biên giới có ý thức chấp hành nghiêm chỉnh Hiệp định tạm thời về việc giải quyết công việc trên vùng biên giới hai nước

Việt - Trung (nay là Hiệp định về quản lý biên giới); bảo vệ đường biên mốc giới ổn định cùng phát triển.

Tích cực xây dựng, hoàn thiện cơ sở hạ tầng, hoàn thiện các thủ tục cần thiết, trình các cấp có thẩm quyền cho phép hai tỉnh nâng cấp lối mở A Pa Chải - Long Phú thành cửa khẩu chính. Tạo điều kiện thúc đẩy quan hệ hữu nghị, hợp tác trên các lĩnh vực kinh tế: Nông nghiệp, công nghiệp, y tế, giáo dục, giao thông vận tải, mậu dịch thương mại... giữa hai tỉnh Điện Biên và Vân Nam.

Hai tỉnh triển khai xúc tiến các hoạt động tuyên truyền quảng bá du lịch, thành lập các tuyến du lịch quốc tế đi qua Điện Biên sang các tỉnh Bắc Lào và ngược lại, tạo thành tuyến du lịch giữa các nước trong khu vực. Hợp tác phát triển thương mại bán lẻ, xuất nhập khẩu, vận chuyển hàng hóa, phát triển hạ tầng chợ, nhà hàng, khách sạn, khu du lịch vui chơi giải trí; khu kinh tế cửa khẩu... tiếp tục thúc đẩy các hoạt động giao lưu văn hóa thể dục thể thao nhằm tăng cường hơn nữa quan hệ hợp tác hữu nghị giữa hai bên trong tương lai.

Với sự quan tâm, đầu tư của Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương, sự giúp đỡ nhiệt tình của các đồng chí, các bạn và bằng sự nỗ lực của hai tỉnh Điện Biên - Việt Nam và Vân Nam - Trung Quốc; tôi tin tưởng chắc chắn quan hệ hữu nghị truyền thống và hợp tác toàn diện giữa hai bên sẽ ngày càng được củng cố tăng cường và phát triển.